

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **P. G.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR** se sídlem Praha, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 31.10.2016, č.j. MPSV-2016/232029-923, sp. zn. SZ/MPSV-2016/98637-923, o **příspěvku na péči**,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí **se zrušuje** a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Soudní poplatek zaplacený kolkovými známkami **ve výši 3 000 Kč** bude žalobkyni vrácen z účtu Krajského soudu v Ostravě do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění

Rozhodnutím ze dne 31.10.2016, č.j. MPSV-2016/232029-923, sp. zn. SZ/MPSV-2016/98637-923 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 11.4.2016 č.j. 54321/2016/KAR, kterým byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči a rozhodnuto poskytovat žalobkyni tento příspěvek v původní výši 800,- Kč měsíčně.

Žalobkyně podala proti uvedenému rozhodnutí včasnou žalobu, ve které namítala, že žalovaný nesprávně vyhodnotil praktické důsledky její závažné oční vady. V důsledku tohoto onemocnění nezvládá základní životní potřebu stravování, neboť oční vada jí např. znemožňuje rozlišit cukr, sůl a mouku. Tuto námitku uplatňovala již v řízení před správními orgány obou stupňů, avšak správní orgány se jí vůbec nezabývaly. Žalobkyně nezvládá rovněž i péči o zdraví, neboť není schopna vizuálně odlišit léky a při jakékoliv aplikaci medikamentů je vázána na asistenci přítele, který jí potřebné léky připraví. Žalobkyně je proto přesvědčena, že při svém zdravotním stavu je závislá na pomoci jiné osoby nejméně v 5 základních životních potřebách a že by jí v důsledku toho měl náležet příspěvek na péči odpovídající II. stupni závislosti.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém písemném vyjádření k podané žalobě ze dne 2.2.2017 poukázal zejména na závěr posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 15.9.2016, podle kterého žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá celkem 4 základní životní potřeby a to orientaci, komunikaci, osobní aktivity a péči o domácnost. Podle tohoto posudku nejde u žalobkyně o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2, písm. b), c), d) zákona o sociálních službách, ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II., III., IV, jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. – lehká závislost.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 31.10.2016, č.j. MPSV-2016/232029-923, sp. zn. SZ/MPSV-2016/98637-923, připojeného správního spisu žalovaného téže spisové značky, správního spisu správního orgánu I. stupně a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. s.ř.s., jakož i ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (§ 75 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně dne 8.2.2016 podala návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Dne 17.2.2016 bylo provedeno správním orgánem I. stupně sociální šetření. Ze záznamu o tomto sociálním šetření krajský soud zjistil mimo jiné, že veškerou stravu žalobkyni připraví a podá na stůl (vždy na stejné místo) přítel. Vše již naporcuje a připravenou stravu přijímá pomalu lžící. Přítel žalobkyni také připraví na stůl snídani, večeři, svačinu, teplé pití, minerálky. Opět vše musí být na stejném místě. V záznamu se dále uvádí, že bylo zjištěno, že žalobkyně sama nezvládá péči o zdraví, tj. ošetření, pro léky v případě potřeby chodí

k lékařům její přítel nebo tak činí společně. V případě nemoci si sama nepřipraví léky, nenakape kapky ani nezměří teplotu. Léky pravidelně neužívá. Dne 15.3.2016 byl podán posudek lékaře OSSZ Karviná, ze kterého krajský soud zjistil, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav způsobený degenerací sítnice – praktickou slepotu obou očí, stavem po lehké mozkové komoci, stavem po distorzi krční a hrudní páteře a stavem po poranění kolene s následnou menisectomií a ošetřením předního zkříženého vazů. Podle tohoto posudku žalobkyně nezvládá 4 základní životní potřeby a to orientaci, komunikaci, osobní aktivity a péči o domácnost. Na základě tohoto posudku vydal Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě dne 11.4.2016 rozhodnutí, kterým návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči žalobkyni zamítl a rozhodl, že příspěvek na péči bude poskytován v původní výši 800 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala odvolání, o němž rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. V odvolání žalobkyně namítala, že se zřetelem k závažné trvalé oční vadě není schopna si sama nalít nápoj v důsledku toho, že nerozezná obsah nádoby, není schopna si připravit ke konzumaci potraviny, neboť nerozezná obsah jejich balení (mouka-cukr atd.). Dále namítala nezvládání výběru oblečení a obuvi a nezvládání základní životní potřeby péče o zdraví, neboť není způsobilá dodržovat jakýkoliv léčebný režim odkázaný na léky, které sama nerozezná a také není schopna bez pomoci třetí osoby provést základní ošetrovatelské úkony (dezinfekce a ovázání povrchového zranění).

Z obsahu správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že jeho součástí je posudek PK MPSV ČR ze dne 15.9.2016, v němž je uvedena použitá zdravotní dokumentace žalobkyně od praktické lékařky MUDr. S. a jejího nálezu ze dne 8.1.2016 a úplná spisová dokumentace OSSZ v Karviné. V diagnostickém souhrnu onemocnění žalobkyně posudková komise uvedla, že se u ní jedná o praktickou slepotu obou očí pro juvenilní makulární degeneraci sítnice, stav po lehké mozkové komoci, stav po distorzi krční a hrudní páteře a stav po poranění kolene I. sin. s následnou menisectomií a ošetření předního zkříženého vazů. K odvolacím námitkám žalobkyně posudková komise ve svém posudkovém hodnocení uvedla, že základní životní potřebu stravování žalobkyně zvládá, neboť je schopna nalít si nápoj sama, k čemuž lze použít facilitační pomůcku – nádobu se zvukovou signalizací ke správnému nalití obsahu nádoby. Je schopna si vybrat potraviny ke konzumaci, nejedná o úplnou ztrátu zraku. K námitkám týkajícím se oblékání a obouvání posudková komise uvedla, že vzhledem ke své adaptaci na oční postižení není u žalobkyně medicínského důvodu pro to, aby si nedokázala sama oblečení a obuv vybrat a uzavřela, že i tuto základní životní potřebu žalobkyně zvládá. K základní životní potřebě péče o zdraví pak posudková komise dodala, že dle výsledku šetření žalobkyně pravidelně léky neužívá, má zachované tělesné, duševní, mentální i smyslové schopnosti, které jí umožní, aby byla schopna dodržovat léčebný režim a provést i eventuální dezinfekci poranění. Uzavřela, že i tuto základní životní potřebu žalobkyně zvládá.

Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění zákona č. 366/2011 Sb. (po 31.12.2011) *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního

*stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. ve znění k 1.1.2012 při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Krajský soud zhodnocením všech shora uvedených zjištění a skutečností dospěl k závěru, že žalovaný jakožto odvolací správní orgán, rozhodl na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

V rámci odvolacího řízení, na jehož základě bylo vydáno konečné správní rozhodnutí žalovaného ze dne 31.10.2016, vycházel žalovaný ze stěžejního důkazu a to z posudku posudkové komise MPSV ČR, který byl vypracován dne 15.9.2016. Jak vyplynulo z posudku posudkové komise, tato uznala žalobkyni osobou závislou na pomoci druhé osoby ve stupni I. (lehká závislost), neboť nezvládá celkem 4 základní životní potřeby a to orientaci, komunikaci, osobní aktivity a péči o domácnost. Žalobkyně

v podaném odvolání ze dne 26.4.2016 však namítala nezvládání dalších základních životních potřeb a to stravování, oblékání a obouování a péči o zdraví. V žalobě proti rozhodnutí žalovaného vymezila pak žalobkyně své žalobní body tak, že jako další nezvládané základní životní potřeby namítala stravování a péči o zdraví. Krajský soud, vázán rozsahem uplatněných žalobních bodů k těmto namítaným nezvládaným základním životním potřebám učinil následující závěry.

Základní životní potřebu stravování a schopnost tuto potřebu zvládat vymezuje příloha č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. ve znění účinném od 1.9.2016 a to tak, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna

1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny,
2. nalít nápoj,
3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji,
4. najíst se a napít,
5. dodržovat stanovený dietní režim,
6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu,
7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

Žalobkyně ve své žalobě uvedla, že jakkoli lze přisvědčit argumentům žalovaného v tom, že při použití facilitačních pomůcek si může nalévat nápoje, příp. vybrat si stravu a tuto i samostatně konzumovat, její oční vada jí znemožňuje např. rozlišit cukr, sůl a mouku, čímž se správní orgány nezabývaly. Uvedenou žalobní námitku nehodnotí krajský soud jako důvodnou, neboť podle posudkových závěrů učiněných ve správním řízení je žalobkyně schopna si potraviny vybrat ke konzumaci, případné použití cukru a soli při konzumaci lze tyto přísady rozlišit chutí. Použití mouky přichází v úvahu v rámci přípravy potravy, tedy vaření, přičemž uvaření jednoduchého teplého jídla a nápoje je hodnoceno v rámci základní životní potřeby péče o domácnost, která byla v případě žalobkyně uznána.

Krajský soud se však nemůže ztotožnit s hodnocením provedeným posudkovou komisí MPSV ČR, které žalovaný převzal k odůvodnění svého rozhodnutí, co se týče zvládání základní životní potřeby péče o zdraví. Dle výše citované přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. je za schopnost zvládání základní životní potřeby péče o zdraví považován stav, kdy osoba je schopna

1. dodržovat stanovený léčebný režim,
2. provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky,
3. rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

Jak již bylo shora uvedeno, podle záznamu ze sociálního šetření žalobkyně v případě nemoci si léky nepřipraví, nenakape si kapky, nezměří teplotu, pravidelně ale žádné léky neužívá. Podle hodnocení posudkové komise ohledně této základní životní potřeby má žalobkyně zachované tělesné, duševní, mentální i smyslové schopnosti, které jí umožňují, aby byla schopna dodržovat léčebný režim, provést si eventuálně dezinfekci

poranění a odkázala na to, že podle sociálního šetření žalobkyně pravidelně léky neužívá. Žalobkyně ovšem ve své žalobě argumentovala tím, že léky bere nepravidelně, není je schopna vizuálně odlišit, a proto při jakékoliv aplikaci medikamentů je vázána na asistenci svého přítele, který jí potřebné léky připraví. Krajský soud je především toho názoru, že kritérium používání potřebných léků uvedené příloha k vyhl. č. 505/2006 Sb. vůbec nerozlišuje, zda se u posuzovaného jedná o pravidelné trvalé užívání léků anebo užívání léků nepravidelné. Rozhodné totiž je, zda je posuzovaný vůbec užívání léků schopen se zřetelem k jeho dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu, který, jak v případě žalobkyně vyšlo najevo z vypracovaných posudků lékaře OSSZ Karviná i PK MPSV ČR, je zapříčiněn praktickou slepotou obou očí, pro kterou jak žalobkyně tvrdí v podané žalobě, není schopna léky vizuálně rozlišovat a je v tomto směru vázána na pomoc svého přítele. Jestliže se posudková komise s tímto hodnotícím kritériem vypořádala pouze tak, že konstatovala, že „*posuzovaná pravidelně léky neužívá*“, je její posudek neúplný a nepřesvědčivý.

Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud neměl možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise doplňující posudek, jehož úkolem by bylo dodatečně podrobně odůvodnit žalobní námitku nezvládnutí základní životní potřeby péče o zdraví, příp. si vyžádat nový posudek jiné posudkové komise.

Za této situace krajskému soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. Soud rozhodoval v souladu s ust. § 51 s.ř.s. bez nařízení jednání. Žalovaný v dalším řízení bude povinen odstranit vady řízení, které spočívají v neúplnosti a tím i nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 15.9.2016.

Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci úspěšné žalobkyni v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

Výrok o vrácení soudního poplatku je odůvodněn ust. § 10 odst. 1, věty první zákona č. 549/1991 Sb., v platném znění, neboť žalobkyně byla od soudního poplatku osvobozena podle ust. § 11 odst. 1, písm. b) téhož zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu právnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava dne 24. dubna 2017

JUDr. Petr Indráček
samosoudce